

Turið Sigurðardóttir:

Sanna av Skarði - tmóðir og lærarinna (19.04.1876 -12.02.1978)

Sanna av Skarði var í 45 ár matmóðir á Háskúlanum og í 25 ár lærarinna í handarbeiði. Frá barnbeini visti Sanna um tann grundtvigska háskúlan at siga takkað veri tveimum fastrum sínum.

Onnur, Elin á Húsum (d.1904), var fyrsti føroyingur, sum vit vita, var ávirkað av háskúlarørsluni. Hon fór ung til Danmarkar og kom í samband við ta grundtvigska rørsluna. Tá ið hon kom heimaftur 1 ár seinni, breiddi hon hugsjónirnar út, og teir fyrstu fyra føroyingarnir, sum í 1873 fóru til Danmarkar á háskúla, vóru so ella so ávirkaðir av Elini á Húsum. Ein av hesum fyra var systir Elina, Betty Jacobsen. Hon fór á Vallekilde í Vestursælandi. Tá ið skeiðið var liðugt, fór hon at tæna á Vallekilde, og har varð hon verandi alla sína tíð. Altíð skrivaði hon dúgliga heim, og tey hjá beiggja hennara, bøkjaranum, skrivaðu aftur.

Tá ið Súsanna Katrina Jacobsen, kallað Sanna, vaks upp í Havn, var hon ein lítil býur við laðaðum garði. Hagaportur var har, sum Smiðjan í Lítluvík er. Sanna búði á Húsabrugv, beint áðrenn Bringsnagøtu. Vit kunnu ímynda okkum Havnina við at hugsa um tann 7 ár yngra Hans Andrias, fyrsta stóra havnarskaldið, sum vaks upp har nærhendis og yrkti um býin, áanna, ósan og alt, sum har fór fram.

Sanna átti 3 eldri systrar og eina yngri systur, Sigríð, sum doyði ung av tuberklum.

Beiggjarnir vóru 4.

Pápin var bøkjari hjá handlinum í Vágsbotni; gjørði tunnur, sum vóru eitt týðningarmikið ting. Plastikkið var ikki komið. Tunnur, toyposar og tílíkt varð brúkt til at goyma og flyta mat og aðra vøru.

Hetta var í tíðini, tá ið traðir vórðu innlagdar, og trøðin hjá bøkjaranum var uttan fyri býin har, sum nú eitur Bøkjarabrekka eftir honum. Har hevði hann kúgv, hvønn morgun kl okkan seks, áðrenn hann fór til arbeiðis, fór hann á trøðna at mjólka.

Havnará var ikki so langt frá Húsabrugv, og har vóru hyljar, sum høvdu navn, og ymsastaðni laðaðar trappur niður í áanna. Har vaskaðu og skolaðu gentur og konur klæðir,

búnyttur, kolaposar og aðrar posar (men ekki plastikkposar). - Tað kenna vit frá Hans Andriasi, sum sigur at Katrin á Strondini strevast við at vaska posar. - Leygarkvöld vaskaðu genturnar allar tuflurnar hjá húsfólkunum í ánni.

Mamma Sannu, Elisabeth, fødd Djonesen, var bóndadóttir uttan av Heyggi á Velbastað. Sanna vitjaði abba og ommu á Velbastað og spældi við systkinabørnini har, og alt, sum hon har sá og lærði, var góður førningur seinni.

Hjá Bøkjaranum vóru umframt foreldur og børn ofta arbeiðskona og ung fólk av bygd, sum arbeiddu ella gingu í skúla í Havn. Har var lívligt og gott skil á húsarhaldinum. Jákup Bøkjarin var barngóður maður. Tað er sagt, hvussu stuttligt tey høvdu tað, tá ið hann spældi við bæði síni egnu og onnur børn inni í køkinum um kvøldið og dansaði og kvað við teimum.

Nógv var at gera, men sunnudag skuldu systrarnar bara vaska sær og lata seg í sunnudagsklæði, greiða sær og slætta silkibond at binda um flætturnar. Hjálpa teimum yngru í klæðini og hjálpa mammuni við døgurðanum. Oftast varð farið í kirkju, og tey hjá Bøkjaranum høvdu sín serliga bonk eins og onnur havnarfólk.

Ein sunnudag seinnapart í góðum veðri sótu allar fimm systrarnar á stakittinum uttanfyri hjá teimum. Tá kemur ein fremmandamaður gangandi, steðgar og spyr genturnar, hvør eigur tær. Tann elsta svarar: “Vit eru Bøkjarins síns gentur”. – Maðurin mátti spytja uppafur, og hon segði: “Eg sigi, vit eru Bøkjarins síns gentur!” Hesa søguna segði omma. Maðurin helt vist, at tær vóru væl klæddar og greiddar. Genturnar tykjast heldur ikki at hava hildið lítið um seg standa.

Nær við var eitt tún, og har helt trúboðarin William Sloan fundir við talum og sangi, og hann legði hondina á høvdið á Sannu og segði “Tro på Jesus”.

Á Húsabrugv búðu eisini Bakar Hansen og kona hansara Marianna Elisabet. Dóttir teirra Maria og Sanna spældu saman. Maria giftist seinni við Jákupi Dahl prósti, og tá var ikki langt úr Sandagerði á Háskúlan á Frælsinum. Tær sóust javnan og høvdu seymiklubba saman við øðrum konum, eins og børnini í próstagarðinum gingu niðan á Háskúlan at spæla við børnini har.

Sanna fór í Læraraskúla tá ið hon var 17 ár. Tá vóru 9 ár, síðan kvinnur fingi loyvi at ganga í læraraskúla (1884). Sama ár sum Sanna byrjaði eisini ein drongur, sum æt Símun og var úr bygdini á Skarði. Hann var tá 21 ára gamal. Har sóust tey fyrstu ferð, og har trúlovaðust tey.

Læraraskúlin varð stovnaður í 1870. Lærarar vóru teir somu, sum í Realskúlanum. Meðan Sanna gekk í skúlan, var Louis Berg cand. phil. stjóri, og lærarar vóru O.P. Effersøe cand. phil (1891-1897) og A. C. Lützen almúguskúlalærari. Næmingarnir skuldu til upptøkuroynd, áðrenn teir sluppu í skúlan. Tær nýggjastu lærugreinarnar, sum vóru komnar nøkur ár frammanundan, vóru náttúrufrøði, enskt og støddfrøði. Læraranæmingarnir fingi undirvísing fyri seg triggjar tímar dagliga, men gingu annars saman við næmingunum í Real- og Kommunuskúlanum til skrivning, sang og fimleik. Skúlin tók trý ár.

Meðan Símun var á Skarði summarið 1896 og las til próvtøku, skrivaði hann til Sannu og var atfinningarsamur móti skúlanum, sum hann kallaði “idiot-anstalt”. – Í einum øðrum brævi skrivar hann, at hann, at veðrið var framúr gott, og at: “jeg kunne ikke modstaa Fristelsen men maatte ud paa Søen, uagtet Bøgerne skreg paa mig. Det eneste, som undertiden skaffer mig triste Tanker, er den sig stadig nærmende Eksamen; /.../ Eksamen i Lærerskolen, en saadan Biting! Nej, den skal rigtigtnok ikke faa Lov til at plage mig; jeg vil langt heller synge: “Frihed, du Nordens kække Mø”, og saa vil jeg sige alle fortørrede og sammenskrumpne Lærere et lykkeligt Farvel.”

Eyðsæð var námsfrøðin í skúlanum ikki eftir hansara tykki.

Undirvísingin fram á donskum, føroyskt var ikki lærugrein. Roynt hevði verið at fáa føroyskt í skúlan, tí tað hevði so nógv at týða, at lærararnir dugdu móðurmál sítt væl. Men svarið var nei; har var hvørki var tíð ella rúm til føroyskt. *Føringatíðindi* skrivar í blaðstjóratíðini hjá Jóannesi Patursson um royndirnar at fáa føroyskt í Læraraskúlan (nr. 4, 20. februar 1896) og heldur, at um tað frá myndugleikunum framvegis verður noktað at gera rúm fyri føroyskum, so vóru ikki allir vegir stongdir: So máttu frískúli og fríkirkja koma í staðin fyri statsskúla og statskirkju.

Hesi orð fullu ikki á hellubotn, sum vit vita.

Sanna og Símun tóku prógv í 1896.

Tey vóru vorðin øgiliga góð, tað var fast, at tað skuldi vera tey bæði. Men hóast góðar møguleikar fyri at fáa starv og giftast, so høvdu tey aðrar ætlanir. Tey fóru nú hvørt í sína ætt og sóust ikki nógv fyrr enn í 1901.

Símun fór til Danmarkar at útbúgva seg meira.

Sanna fekk í 1897 lærarinnustarv í Fuglafirði, Leirvík og á Hellunum og gekk millum bygdinarnar at halda skúla. Har var hon í 3 ár.

Beint eftir ólavsøku 1899 komu Símun og Rasmus heim og fóru at fyrireika skúlan.

Men Sanna fór summarið 1900 á Vallekilde háskúla at útbúgva seg.

Hon kom heim aftur í apríl 1901 og til Føgrulíðar seinast í mánaðinum.

Nú gjørdist tað starvið hjá Sannu at vera matmóðir, umframt at hon lærði genturnar á summarskúlanum handarbeiði. Tað fyrsta háskúlaskeiðið hjá henni vóru næmingarnir 7 gentur.

Dóttirin Bergljóti, sum seinni undirvísti í handarbeiði, sigur frá, at tað vanligu vóru 2 tímar um dagin í handarbeiði í 3 mánaðir, og at tað var nóg mikið til, at genturnar vórðu uppvandar til gott handalag, tó tað vóru fín mynstur, ið vórðu seymað. Eftir at skúlin kom til Havnar, var framsýning á ólavsøku av tí, sum næmingarnir høvdu seymað. Hetta vóru nyttug pløgg og lutir, og sum vakurleikin eisini var ein partur av, antin tað var holufaldur, millumverk, hardangerseyming ella annað. Binding varð ikki undirvíst í, hana dugdu genturnar.

Tá ið summarskeiðið 1901 var liðugt, fóru Sanna og Símun til Havnar at ferðas og giftust í Havnar kirkjuⁱⁱⁱ 15. september.

Tey fingu trý børn, meðan tey vóru í Føgrulíð, og tvey, eftir at tey komu í Havnar. Øll fimm gjørdust lærarar á ymiskum økjum.

Í 1909 flutti skúlin til Havnar. Sannu longdist aftur til Føgrulíðar. Men alt var nóg hvørgeri á allan hátt í Havn, og alt vendist til tað góða fyri skúlan.

At fáa burt úr lítlum stórt – tað var neyðugt, og tað dugdi matmóðirin á Háskúlanum.

Símun doyði í 1942. Sanna livdi til 1978 og var miðdepil í familjuni til gleði fyri okkum sekstan ommubørn, og seinni mong av langommu langommubørnunum.

Ein gamal næmingur, Rólant Lenvig, skrifar, at tað var mangan stríggið hjá Sannu, tá ið munnarnir vóru nógvir og tíðirnar ringar, at fáa nóg mikið á borðið. Men, sigur hann, tú hevði varhuga av, at har hevði ein hond verið uppií, sum dugdi, og eitt hjartalag, sum gjørdi tað líttla nógv. Síðstu ferð Rólant Lenvig sá Sannu, var tann dagin hon fylti 100. Hon hevði tikið móti fólki frá morgunstundini, hetta var um fýratiðina. Áðrenn hann segði farvæl, segði hann við hana: “Nú eru tygum móð”, og hann heldur fram: “Tað fór sum ein elektriskur streymur ígjøgnum hana, hon bretti sær á og segði: “Móð? Hví skal eg vera móð? Eg havi einki gjørt, eg havi bara sitið. Hini hava arbeitt, tey eru móð.” “ –

Soleiðis var Sanna – matmóðir, lærarinna, heiðurslimur í Havnar kvinnufelag.

Skarð 25. juli 1896

Mín elskaða Sanna!

XXX Nú ynski eg, at tú mín kæra Lily mátti veri her hjá mær á Skarði, tí veðri er so óalmindiliga vakurt. Fyrst og fremst er at siga frá, at eg havi sagt pápa og mammi, at eg eri trúlovaður við tær, og tey søgdu einki uttan alt gott.

Øll gratulera meg; tað er langt síðani, at tað hoyrdist her fyri vist, at vit vóri trúlovaði. Tey vantaðu bestemt at tú skuldi koma við. Sanna á Kák kom til Skarðs í saman batinum sum eg, og tey hildu tað vist vera Sanni mína, tá ið tey sóu hetta konufólk. Eg vanti at eg komi suður til Havnar um Ólasøkuna; tí eg hopi uppa, at tað fer at lukkast mær at sleppa niður.

Eg leingist illa eftir tær, ringast var tað teir fyrstu dagarnar, tí var eg útav allari leið, eg kundi ikki hugsa uppa naka uttan teg. Ah! hvat ið eg skal kyssa teg og fevna teg fast, tá ið vit koma sam attur, eg skal trísta teg in til brøsti á mær. XXX Túsín kærlicar heilsir sendi eg tær Lily mín Tín trúfasti Símun Skarð.

Heilsa foreldrum tínum frá mær.

Í Smirli 31. Juli

Mín óforgloymiliga elskaða Lily!

XXX Hesi orðini sendi eg tær attur at í dag. Vit eri nú útifryi Gøtuvík; ein rúgva av passagerum er við, og summir spýggja illa. Eg skriva eisini eitt líti bræv til Trini, tí eg gloymdi ein oljifrakka eftir. Túsín kyssir sendi eg tær mín elskaða Lily tín

Símun Skarð

J

Skarð 8. August 1896

Mín kæra Lily!

Da jeg har fattet den Beslutning, ikki at rejse tilbage til Thorshavn med " Smiril", kan jeg ikke lade være at skrive Dig, min søde Sanna, et lille Brev. Jeg har det, Gud ske Lov, godt i alle Maader, undtagen Længselen efter Dig. For Tiden er der en hel Del fremmede Mennesker paa Skarð, nemlig: tre Bygmestre fra Kunø, een Baadebygger fra Viderejde og een fra Haraldsund samt nogle Damer, der blot ere komne paa Besøg. Desuden venter jeg min Ven, Ziska, hertil i Aften, og maaske Simon P. kommer med ham. I Gaar modtog jeg et Brev fra ham, og han fortalte mig, at han tænker om at rejse tilbage til Thorshavn med " Smiril ".

Nu har I da endelig faaet en Grind i Thorshavn; det var mærkeligt, at den skulde komme netop nu, jeg var fraværende, den har vist ikke vidst, at jeg havde Ferie. Skarðsmænd vare med i Grinden, og jeg kan ikke nægte, at jeg blev noget lidt ked over, intet at høre fra Dig. Havde Du nu været hos mig, min egen søde, lille Lily, ja saa skulde vi rigtignok fornøjet os godt; men denne Gang blev der sat en Stopper for det. Jeg kysser Dig alligevel tusinde Gange i Tankerne. I Haab om at Du maa have det rigtig godt, slutter jeg for denne Gang. Saa være Du da, min uforglemmelige Lily, manga Gange hilset og kysset af Din evig trofaste Simon Skarð.

Askov 5 November 1896

Mín elskaða, óforgleimiliga Lily!

Hettar er fyrsta kvöldi, ið eg sita í Askov. Tú kanst ikki val teinkja tær til hvussu nógvir, og hvat fyri tankar, ið havi malið ið mínum høvdi, síðani eg skiltist frá tær. Eg føldi meg so aleina tann dagin, eg var skildir frá tær, og so bíðaði eg 11/2 tíma nirri á posthúsinum, aðrenn eg slap um borð. ... Tann 2 Novembir sóu vit Jylland; tað kvöldi í skýmingini er eitt tað penasta kvöld, ið eg havi verið á sjógv; tað var eit líti lot, so at roykurin ikki datt niður á dekkini; havið var so slat so slat, o luftin hevði tað penasti farvi ið nakar kann teinkja sær. Eg royndi at sleppa mær burtur frá hinum passagerinum, eg var í einum sovornum stemninigi, at mær dámdi best at vera aleinaður. Eg ynksti eftir, at eg skuldi kunna smokt meg úr kroppinum, tí so skuldi ándin tiki sær ein spadseretúr ígjøgnum tað gudlglinsandi luftina upp til tín, og so skuldi eg umfavna teg og kyst teg, sum tú ikki visti av.

Min kona sum eg elski, nu sigi eg tær farval hesu fer. Heilsa ollum í húsinum hjá tikkum og endiliga Sigrid, hesu fer far hon einki bræv, hon skal fá seinri; eg havi ikki fingið bræv fá henni tú segði, at hon atlaði at skriva til mín. Kera! Heilsa konusystir mínari og manni hennar so manga gangir, eg ynski teymun tillukku við tí lítla sonunum. Elskaða! Tú ert altíð ið mínum huga, og eg trúgvi ikki at naka menniska kann vera lukkuligari enn eg eri við at teinkja uppá teg. Vit ! Vit tvey, er tað ikki deiligt. Elskeliga Lily! tusin kyssir til tín, kona mín, frá manni tínum,
Simun Skarð

9 Novembir 1896

Min elskaða Lily!

Túsin takk fyri brævi og pakkann, tú sendi mær. Nú gongur Kl. val til 12 ...Góða elskeliga kona mín, hav tað gott, tusin kyssir sendi eg tær. Ein vinalig heilsa fá tínum evigani trúfasta manni Simon Skarð*

Askov 28/11-96

Mín kæra óforgleimiliga Lily!

Tú mást ikki kasta altfor harðan dóm yvir meg, fyri tað at tú - sum eg antaki - einki bræv hevur fingið frá mær. Eg havi verið ólukkuligastur sjálvur. Eg skrivaði míni brøv og sendi tey; nakrar Dagar eftir síðani fekk eg at sýggja í bløvunum, at Laura var farin frá Køpinhavn dagin eftir, sum eg hevði sent míni brøv, tó at eg inni í Køpinhavn hevði hoyrt, at hon ikki skuldi fara fyrr enn tveir dagar seinri. Tó, sum tú skrivaði í tínum elskaða brævi - sum eg lesi næstan hvørt kvøld aðrenn eg leggi meg at sova - at "gørdur gerningur stendur ikki til at at ændra" Eg leggi ikki la ið at skriva so nøja um reisina í hesum brævinum. Tað fart tú einaferð at syggja tá ið hit brævi kemur fram - sum eg hopi tað vil - . Eg havi fingið eit bræv frá Betty fastir tínari; hon hevði tað gott. Elskeliga Lily, vinur mín! Eg leingist altíð so smaat til tín. Tá ið eg eri aleinaður hugsji eg um teg, tá ið eg sovi droymi eg um teg. Tað einasta sum hjálpur er tað at tíðin er so upptikin her á skúlanum; men tú skalt trúgva at arbeiði gongur við lyst. I morgun helt Schrøder eit firidrag um Odyssevs og Penelope, tað er naka av tí vakrasta, eg havi hoyrt. I kvøld helt I Moltesen eit firidrag, men tað var fortryllandi. Han skildraði tann stóra digtarin "Dante" og hansara ást (Kærleiki) til "Beatrisi" og hvussu tað gekk, at tey ongantíð kundi fáa hvørt annað. Eg plagi at skriva tey vakrasti firidragini upp. Elskaða, eg lesi Týsk og Oldnordisk eg atli mær at seta meg reiðiliga inn í tað Oldnordiska, eg hopi at Gud unnar mær styrki, til eina ferð at kunna virka naka fyri Føjar.

So befale eg teg í Guds haand og sendi tær
eina óbeskriviliga vinaliga heilsi tín eviga
trufasti

Simon Skarð

Góða nát kona mín, kl. er 11/2 og eg skal up kl. 7 Milliún kyssir sendi eg tær

Askov 20-12-1896.

" Hvor langt mit Hjerte er rejst af By,
det vender altid til Dig paa ny; hvad

end ved Dag er min Tanke næst, den
bliver altid i Kvæld din Gæst."
(Emil v. der Recke.)

Mín dýrabara elskaða Lily!

Túsin takk fyri Pakkan og títt langa kæra bræv. Mín oforgleimiliga Lily! Tú kanst ikki teinkja tær, hvussu glaður eg var, tá ið eg sa, at tað stóra brævi var fra tær. Eg "jublaði" av gleði. Og so hasi vakri Jólakortini! " Lukka fatti teg." Tá er eisini so tiltalandi fyri meg at fáa Førisk Jólakort; tað setur tey ædli fólilsini í bevægils "Hvat kann røra hjartastreingir" osv." Í gjára náttina droymdi eg, at eg - altíð, hvar eg kom - gekk og spadseraði við tær undir armunum - Eg droymi teg forrestin næstan hvørja nátt - og so fekk eg brævi í gjár. Tú kanst trugva, at hattar blomstri, sum tú hevði pritt arki við, vakti mong søt og behagilig minnir. - Eg fór við vini mínum yvir eftir Skansaveg og so oman at sjónum, har spaldi vit, og royndi at fara tatt oman til brimi; so settu vit okkum í eina lagd, har sum sjógvurin skar eina bugt naka langt inn; so komu bátar syngjandi tvørt fyri. Elskaða! var tað ikki deiligt? Ju! tað var deiligt, og tað er deiligt at " lulla" seg seg inn í tey minnini. Elskaða! tú fart ikki naka størt bræv hesu ferð; eg veit ikki ein Gang um hettar brævi kemur fram ella ikki. Eitt sendi eg við " Rjukan", tað hevði tú ikki fingi tá ið tú skrivaði. Áh! eg stúrði alt fyri, at tá fyrsta brævi eg skrivað, ikki var komi við, og skrivaði tað eisini til Betty fastir tína; og hon skrivaði aftur til mín eitt bræv, hvar íð hon "spøjaði", at tú vildi fáa teir tankar, at eg hevði gloymt teg, nú eg var komin til at kenna tær dansku genturnar. Men uforgloymiligi vinur mín, so leingi mítt hjarta slar, vil tað slaga fyri tær. Tú! Lily mín! Tú ert í mínum huga hvar ið eg vandri. Tú kanst trúgva, at eg vil illa grina, at tí, sum tey fortelja í Førum, at eg skal læra til Præst. Elskaða! Præstafrúa verður tú ikki, tað kann eg siga tær næstan bestemt. Eg havi fingið so stærkan lyst til at virka fyri at vakja lívi í Førum - tó ikki sum Prestur - at eg føli tað sum ein lívsgerning. Eg syggji tað betri nú enn sum aðren eg hevði verið uttan fyri Førum, hvussu nógv tað geldur um at fáa betri samanhald imillum Føringar. Hvussu deiligt vil tað ikki vera, at ándslívi einaferð kann smelta Føringar saman til bróðurskap. Harrin vil leggja sitt velsignils til arbeiðið. Elskaða! eg má korta brævi av hesu ferð, tí Rasmus og skula til Vejen við brøvunum í Kvæld.... Elskaði vinur mín! eg ynski at tað má ganga tær val við embætinum tú altlar at søkja. Eg skal royna at skriva tær "kladdi" til ein "Ansøgning"; men eg veit ikki heilt sikkurt hvussu hann skal skrivast. Tú kanst rætta teg eitt sindur eftir hesu kladdini; ellars kundi tú spurt R. Effersø til Raads. Fyri hesu ferð kann eg ikki skriva meira. Eg ynski tær eini gleðilig jól og lukkuligt nýtaar; elskaði vinur mín, túsin kyssur fra manni tinum Símun Skarð. Heilsa Ludda og mii frá mær, og mussa litla drong frá onkli.

Thorshavn - - -

Undertegnede, der har gennemgaaet et Kursus ved Lærerskolen i Thorshavn, og som ved Kursusets Slutning erholdt 3di Karakter som Hovedkarakter, tillader sig herved at anmode den ærede Skoledirektion om at blive ansat som Lærerinde ved det Embede, der bliver oprettet i Højvig, Hvidenæs

Ærbødigst

Susanne Jakobsen
(Simons Kæreste.)

Jeg skal nok besøge dig i Julen - NB du ser mig ikke - jeg skal kysse dig paa din Rosenmund, jeg skal spadserere med dig til Kongemunde og i Sanda. Til slut et Favntag og Tusin Kys. Din evig trofaste
Simon Skarø

Askov 10-1-97

Kæra, elskaða Sanna!

*Aldrig saa vidt er det stride
Sund, aldrig en Strøm saa bred, at
ej min Tanke hver Aftenstund, vil
naa dig, naar Sol gaar ned.*

Túsin takk fyrri brævi, eg fekk frá tær í seinasti reisi. Lukka fatti teg! fyrri alt tú hefur skrivað. Tú kanst trúgva, at eg havi longst illa heim til tín. Stundum havi eg givi meg yvir í longsilin; eg havi hugsa uppá teg, hvat tú hefur gjørt, hvussu tú hefur verið klødd, og hvat ið meira er, eg havi eisini hugsa uppá, hvat ið tú hefur hugsa, og eg ivist ikki ið, at tú ofta hefur hugsa uppá meg, netup tá ið eg havi hugsa uppa teg. Eg varð ikki so lítið hugsjúkur (vemodig) av at hoyra, at Elsebeth Sofía var dey. Deyðin er altíð tann gestur, sum far menniskini at blotna; men især er tað, - tá ið tey, doyggja burtur, sum vit hava kent væl og umgingist, - at vit føla okkum so magtaleys. Vit vita at bara at grøvin skilur at - tó bara eina tíð. " Herrens Venner ingensinde."

Eg kann ikki lata vera at læa at teimun, sum siga, at eg skal læra til prest - ikki fyrri tað, at tað vildi veri so ógrundaligt - men eg havi ikki tonkt nakrantíð pá tað, og teinki heldur ikke nú pá tað. Fyrri eygablikki stendur min hugur til at virka uppá ein heilt annan máta, én sum prestar í almindiligheit gera tað; men miskendur verði eg av mongum, tað er naka sum eg eri vissur ið. Eg vil ynskja eftir, at eg má hava kraft til at hiva meg upp um: " Hvat vilja fólk siga", og glaður eri eg yvir at vita, at eg havi vinir, sum aldrin forlade meg. Elskaða Lily! eg veit ikki, hvat ið tú bestemmar teg til, tú snakkar í seinasta brævi baði um at søkja tær lærarindeembæði haruppi og at koma niður til Danmark; eg ynski tær lukku við hvørjum tað so er; men eg fyrri mín part skyld vanti at eg komi naka snart aftur til Førrjar. Mær leingist aftur! tó eg val veit, at mín mesti longsil er til tín. _ Elskaði vinur! takk fyrri alt tað vakra tú hefur fortalt frá tínum Velbastaðtúri; tað gleðir meg, at tað er sovori lív í Føringunum. Tú snakkar um hvussu vakurt tað var ta náttina, tá ið tit gingu aftur; eg veit hvussu ómadaliga vakurt tað kann vera eitt klárt vetrakvøld, tá ið norðlýsið blaktrar á luftini, og stjörnirnar glitra - tá at siggja út yvir firðir og sund og tað stóra hav. Men her havi eg ongantíð sa havið enn, og eg vanti mær ikki at fáa at siggja havið á vetrinum. Eitt vatn (ella tjørn) er her eitt sindur uttan fyrri húsini - tá ið eg siti við borið í verilsí mínum, so siggi eg útyvir tjørnina-. Tá ið eg eri úti at spadsera, so plagi eg at ganga rundan um tjørnina, tað eru 270 skrit. Um kvøldarnar kann tað vera ogviliga vakurt - tá ið kavi er, og tey koyra í " kane ", - at hoyra

bjeldurnar klingra. Men tá ið eg so hugsi uppá eitt sovorið kvøld, sum tá ið vit fóru norður til Skarðs, ja so er tað nógv meira stórsligi. Her má eg hava lov til at inskjóta ein lítlan setning. Systir tín Sunneva og eg eru farin at skriva imillum okkum, og hon heldur eisini, at tann Føroyiski natururin er meiri stórsláandi, grípandi og alvorligur enn tann Danski; men har aftur ímóti sigur hon at tann Danski natururin er meiri smílandi um summarin, tá ið skógvurnar standa grønar, og fuglarnir "kvidra" í trætoppunum; og tað trúgvi eg val, at tað má vera so. Eg havi tó ikki sa skógvurnar grønar síðani eg kom til Danmark, og vit havi einki tilsvandi í Førum. - Men eitt so vakurt kvøld, sum tá ið vit rú inn eftir Skálafirði, tá ið vit skuldi norður til Skarðs, tað gloymi eg ikki. Stundum plagi eg í fantasiunum lata tað vera ein dampbát, sum eg skal fari millum oyggjarnar í, - meðan stjørnur og norðljós speglar sær í sjónum. Tvær ferður hevur la Cour víst ljósbílatúr fram. Seinri ferð vísti han tvey frá Noregi, og annað av teimum var stórarta, tað var frá Norðkap - mitnátssólin sást. Tú kanst atla at mong av teimum bílatunum, sum hann hevði víst frá Italien máttu vera vøkur, men øll vóru einig um, at tað frá Norðkap var tað vakrasta. Eg vildi bara nevna hettar her, fyri at vísi, at norðanlandsnatururin er vakur. __ Nei, hvat heldur tú um Traber og Sunnivo? Eg vil av hjarta ynskja teimum eina ljósa framtíð. Men hví kan Sunnuva vera so fjantit, at hon ikki vil búgva í Førum. Og so Lisabetta Gotfred! Eg kundi haft lyst til at sett eitt stórt spursmálstegn (?) fyri hana; at hon skal elska Kristin, tað forstandi eg ikki; -men tað man vera so mangt, sum eg ikki forstandi; men sum erbara gjenti betragti eg hana ikki longur. Tað, sum eg haldi vera allarmerkiligast av øllum, er, at Elsiba hjá bókbendarinum og Kell eru blivin forlovaði pá nýt. - Tað var syrgiligt sum tú beskrivaði tað lívið Effersø striddist við; vanteligt er at Vorharra hevur loyst upp fyri, aðrenn hesar reglurnar koma til Førum; og tað er vist eisini tað besta fyri hann. Elskaða Lily! tað ljóar, sum at tú vilt bebreyða mær tað, at eg stó so leingi nirri á posthúsinum og ikki kom niðan aftur til tín. Tað kann gjarna vera, at eg tók feil í tí, at eg ikki kom niðan aftur til tín; men so miki veit elskaða Vinur mín! at hevði tú vita, hvussu mín sinsstemningur var, ja so vildi tú komi eftir, at eg gjørdi beinari í ikki at koma niðan aftur. Fyri tað fyrsta kundi eg ikki fáa nakra víska beskeð um, nar ið stýrumaðurin skuldi um borð; og fyri tað annað vildi tað ikki veri til nakra troyst fyri teg, at eg kom aftur at ríva tey somu sáruni upp og hjálpa tær at gráta, (eg skammi meg ikki við at siga tað).Men elskaði vinur mín! nú skulu vit lata tað vera yvir staði. Nú skrivi eg ikki meira í kvøld. Tusin kyssir frá tinum um aldur og alla ævi trúfasta festarmanni. Sov gott elskaða Lily!

12-1-97.

Elskaða Lily!

Nú má eg skriva eitt sindur afturat til tín, tó at eg væl veit, at ein stóru deilur er vrøvl. Í jólaferiini skrivaði eg fleiri anmerkningar upp, og her skalt tú hoyra, hvat ið eg skrivaði jólaaftan (Jolaftan) og fleiri kvøld; Jesus nú er tín føðistund, gev tú frið í mína lund.

I morgum atlaði eg mær at skriva bræv til nógvar av mínum vinum her í Danmark; men líka sum eg skuldi begynna, fekk eg bræv frá stud. Evensen í Køpinhavn. Tað var ein long "adressa", sum hann bað meg um at senda aftur til sín, so skjótt sum eg hevði undurskriva hana. Adressangongur út upp á, at biða sjeymannanevndina, sum hevur givið okkum eitt skrivningarlag, ið skilur seg eitt sindur frá tí stavingarlagnum, sum Hammerswhaimb hevur givið okkum, um at taga broytingina aftur; tí hon kemur til at gera meiri skaða enn gagn. -

Ah! hvat eg ynski eftir, at vit Føringar skuldi kunna einst um Hammershaimbs stavseting. Við tað at posturin netup var farin frá Askov, so vildi eg ikki goyma brævið her til kvølds, men for sjálvur við tí til Vejen. Rasmus úr Vágum - ein makaleysa fitligur drongur, sum eg naturligvis ofta komi saman við - gjørði fylgiskap. Eg sendi brævið sum expresbræv. Tá ið vit vóru aftur komnir fóru vit at lata okkum í betri klæðir; tí vit skuldu til jólatræ. Áh hvat alt var vakurt og høgtíðsligt (tó tráaði eg til Føjar). Vit ótu fyrst náttura saman við Schrøder. Øll børnuni hjá honum (Schrøder) eru heima um jólini. Ein sonur hansara hevur verið í Stokholm; - hann var tað av syskjunum sum mær dámdi best. Hann er forlovaður og genta hansara er at vera her hjá svigarforeldrum sínum. Tú kanst trúgva, at tey sóu lukkilig út baði. Tey hava vist eisini longest til hvørt annað. Tá ið eg sá tey, kundi eg ikki lata vera at teinkja mær teg við síðuna á mær; eg føli meg so óendaliga lukkuligan við at eiga teg. Aldrin verði eg móður av at ferðist upp til Føjar til vin mín, og tað geri eg nógvar ferðir um dagin, iser tó um kvøldi eftir at Rekdal er farin til songar, tá plagi eg at snígja meg inn á loftskamari hjá vini mínum. Nú kom eg burtur frá tí eg var begyntur at skriva um. Tá ið nátturin var etin, fór heila selskapi in í firidragssalin, har sum jólatræði stó pinta. Tað var vakurt at líta á. Fyrst dansaðu vit uttan um tað; síðani sungu vit fleiri jólasalmar ("Et Barn er født i Betlehem). So skuldu vit eta tað goða á trænum var. Av pintinum legði eg ikki la í naka; tað einasta sum eg fekk mær var hendan rósan, sum eg her sendi tær. Rósan hevur í sær sjálvum ongan vurdí; men eg veit at tú heldur av henni, tá ið tú veist, at eg havi plukka hana av jólatrænum og haft hana í bringuni í kvøld. Hjarta mítt sló hart út ímóti henni; tí eg atlaði strax, at hon skuldi vera tín. Tú sart triggjar smáar reyðar plettir á henni; tað eru blóðdropar av mær; - eg stak meg eitt líti sindur av einum glasflindri. - Frá jólatrænum bjóðaði Schrøder okkum in í daglistovuna; har læs hann naka av tí nýggjastu bókini Jonas Lie hevur skrivað: "Dyre Rein" heitur hon Kl. 10 fingur vit Kaffe. Til slut sungu vit sálmin "Dejlig er Jorden"; so fór hvør til sín. Elskaða! túsín kyssur og góða nátt og gleð jól, tín evigani trúfasti Simon Skarð.

2-1-97

Her eru tveir Normen á Askov fyri uttan Rekdal. Tann eini av teimum, Odin Benum, fór at ferðast fjóra jóladag; eingin visti, hvar hann fór. Men so í gjárkvøldi kemur hann aftur við blankum ringi á fingri. I dag bjóðaði hann mær og Rekdal in til sín, at drekka forlovlisi saman við tí triða Normanninum, Nordfjer, og einum Danskara, sum býr saman við Benum. Hann hevðivist eini fyra bilatur av kærasti sínari at vísa okkum.

3-1-97

Elskaða, eviga óförgloymiliga Lily! Eg biði teg forlata mær ein ating; eg skal bekenna, hvat tað er, eg havi gjørt. "Eg var drukkin í gjárkvøldi, men ikki royuliga fullur." Nú skal eg fortelja tær, hvussu tað bar til. Eg skrivaði, at eg fyri middag í gjár, hevði verið við til at drekka Benums trúlovlisi. Men nú skalt tú hoyra. I gjár kl.5 kom Benum aftur til mín og spyr um eg vildi vera so góður at drekka ein "punshabolla" saman við nøkrum vinum. fyri uttan teir, sum eg nevndi fyrr, vóru har komnir fyra aðrir Normenn, sum læra til Mejeristar her í nándini og ein Søndarjúti og Rasmus landsmaður. Fyrst helt Rekdal eina tali, og hon var glimrandi. Mini fólilsir vóru komin so í kók, at eg visti ikki av fyrr enn eg hevði biði um orðið, og so talaði eg í mínum begejstringi um "Blodets Baand" sum bundi okkum til Normenninar; og so greiddi eg fra Sigmund Bresterson, Gøtu Tronda, Kong Sverre, Magnus

Heinesen og Nólsoyar Póli og..je, eg veit ikki hvat ið eg segði, men tað kom frá mínum insta hjarta. Eg fley sum Mia pladdi at siga. So blivu vit við, og í øðrum hvørjum orði ljóðaði " Johannesen har Ordet." Klokkan mundi vera henvið 12, tá ið vit komu in aftur til okkara sjálvs. Eg kann ikki nokta, at " timburmenn" gjørdur eitt sant spektakil í mínum høddi um náttina. Elskaða vinur mín! nú mást tú tilgeva mær. Eg mátti skriva tað til tín, tí hettar er í grundini tann størsta begivinheit eg havi uppliva av "privatum" síðani eg kom til Askov. Túsín kyssur sendi eg tær; tín um aldur og alla ævi trúfasti Símun Skarð. Nú mást tú tilgeva mær, tað sum bað teg um, og tú mást ikki sigatað til naka menniskja. Vinur tín. Elskaða! eg eri ofta ikki royuliga einigur við meg sjálvan um, hvat eg skal gera, entin eg skal koma aftur til summars, ella eg skal vera eitt ár her í Danmark aftur at. Eg veit, at eg verði miskendur av mongum har uppi; men tað er naka sum vit kunna vera forberied uppá. Eg vil biða Gud um at geva mær styrki til at virka naka gott. Nu mást tú skriva til mín, hvat tú heldur vera rættast fyri meg at gera. Tú veist, at Valkyrjarnar fylgdu Odin, og tær ráddu fyri, hvør ið skuldu vinna sigur og hvør iðskuldi falla og koma til Vallhøll. Nú betragti eg teg sum eina Valkyriu; NB við kristiligum anskuilsum. Tað verur vist troyttandi fyri teg at lesa brævið, dersum tað ikki interesserar teg; men tað er netup tað tað ger. Tú mást heilsa mammi tínari og pápa tínum so mang gangir frá mær, gloym ikki mínir smáu svøgrar. Eg skal, dersum eg fá tíð skrivað eitt líti bræv til Sigríð; dersum eg ikki fá tíð til tað - eghavi tað ógviliga travult - mást tú heilsa henni frá mær. Bettafastur og eghava ofta skriva millum okkum; Sunnuva og eg hava eisini skrivað eg skyldi bræv til tær baðar fyri eyablikkið. Nú má eg til songar; tað er so ógviliga seint, og Rekdal snorkar som ein gamal tarvur, ellers er hann spákur'almindilig heit. Túsín kyssur frá tínum trúfasta festarmanni Harrin veri hjá tær.

Elskaði vinur! 13-1-97

Ikki fart tú mítt bílati hesu ferð, eg havi ikki fotografera meg enn, men nú hugsu eg tað verður ikki leingi til eg geri tað. Nú skrivi eg ikki meira hesu ferð, gjarna kann tað vera, mær kemur okkurt í huga, sum eg skuldi skriva tá ið brævið er fari, men nettup nú er einki merkiligt at fortelja. Eg kann fortelja frá mær sjálvum, at eg livi sea val nú. Fyri nakrar dagar síðani var eg so miki forkølaður, at eg noyddist til at liggja í soyngini ein dag. Nú mast tú kæra Lily! Skriva mær eitt langt bræv aftur. Tað er tann storsta gleði eg kann fá, tað er at fá bræv frá tær. Tá ið eg føli tungsinð so taki eg bara tíni elskiliði brøv fram til at lesa. Tú kanst trúgvaq, at eg var glaður yvir tí blomstrinum tú hevði stt á forsíðuna á tí stóra arkinum. Jú, tá ið eg sá tað, tá komu mong dýrabar minnir fram. Nettup nú kom Rekdal við einum brævi til mín frá A. Joensen, og hann skrivar ógviliga vakurt um tað somu sak, sum "besjelar" meg. So nok fyri hesu ferð, túsín kyssir frá tínum evigani trúfasta festarmanni S. Skarð Liv val! Og so eitt favntag til slut. Harrin veri hjá tær

Askov 23-2-97

Mín elskaða, dýrabara óforgloymiliga Lily!

Túsín takk fyri tíni kærliku brøv. Netup nú hava vit tikið afskeð við Bjørnson og hansara frúgv. Eg eri so gripin av hesu høgtíðsliga eyablikkinum at eg l+ika fram rysti, so at eg ikki kann skriva. Vit allir elevarnir stóu uppstillaður í tvey rað, og so skuldi vágnin við Bjørnson koyra mitt ímillum. Tá ið Bjørnson kom í dyrnar begyntu vit " Ja vi elsker dette landet." Tá

ið tvey vers vóru sungin, talaði Bjørnson, “ Her vor denne Ungdom staar samlet, er Porten til Danmark og derved Porten til hele Norden. Derfor vil jeg udbringe et “Leve”for Askov. Længe leve Askov!” og so rópaðu vit hurra. So ynkstu vit at Bjørnson mátti liva leingi og ligaleiðis hansara frúgv. Ja, tað var ógviliga vakurt, og nú vil eg siga, at Bjørnson talaði tvær ferðir meðan han var her. Tað fyrri ferðina fortaldi hann frá tí fyrsti ferðini, hann sá Pavan, og tað sein ri ferðini fortaldi hann okkum um tann franska Digtarin Viktor Hugo. Taað var óalmindiliga vakurt at hoyra hann, tí hann hevur stor og rein “ideal.”

Kæra elskaða Kona! Manga gangir gangi eg her og hugsu uppá teg. Um kvöldarnar, tá ið veðri er gott, so plaga vit stundum at ganga úti og skua tann vakra himmalin, men sovorðin eyablik má eg skilja meg úr flokkinum, eg má søkja einsamheit, so at eg kann fá leiligheit til helt aldeilis at vandra upp til Føringur í tankunum og so spadseri eg saman við tær. Tá ið eg eri eitt sindur burtur frá Askov, so veit eg ikki hvat ið er suður eftir og hvat ið er norður eftir. Tá ið sólin er á himlinum er tó einki í vegin fyri at vita tað. Um kvöldarnar plagi eg at rætta meg eftir stjørnunum. Norpólin og Karlsvognina kenni eg altíð, og so kann eg av stjørnunum vita í hva rætning Føroyar liggja. Tú kanst ikki lata vera nú at hugsa við tær sjálvuni. “ Tá sendur hann longsils blik til mín” og tað er so eisini. Jeg har nu faaet tre breve fra dig, det første, som eg fekk var tað annað, sum tú hevði skriva. Tað er satt! Eg skrivað eit kort til tín við okkara skrift, tú skrivar ikki antin tú hevur fungið tað ella ikki. Eg skrivað tað ikki fyrr enn í seinasta eyablikki, so tað kann gjarna vera., at tað kom for seint, men eg eri keddur, dersum tað er burturfari, tó tað gerst ikki við. Eg skrivaði eisini til Svágur, til Sigríð og til Trini, eg fekk heldur ikki naka svar uppa hesu brøvini! Eg havi tað ógviliga travult í hesari tíðini. Eg havi eisini haft so nógv at gjørt uttan fyri míni skúlafag. Eg og Andrias Evansonur (Evensen) plaga at skriva brøv ímillum okkum, og baðir eru líka begehstraðir fyri at hjálpa okkarakæra móðurmálið fram. Nú hava vit gjørt av okkum ámillum, at hann skal skriva ein artikil móti “ broytingini í “Føringatíðindi” og eg skal skriva ein í “Dimmalætting”, og Julius Hognesen skal skriva ein í “ Kirketidende”. Eg eri liguvur við mín artikil. Tá ið hann kemur í

“ Dim.” Mást tú lata meg vita hvat fólk haruppi siga um hann – eg trúgvi ikki so ilt til Bærentsen, at hann ikki tekur hann upp – tý fart bij at hoyra, hvussu stemningurin er. Eg havi nú nýliga fingið bræv fra pastori Jensen – sum var prestur í Norðoyum og konfirmeraði meg. Hann bjóðar mær at koma til sí í besøg, tá ið mær best sýnist um tað, hann b yr nær v ið Kolding. Nú havi eg mín elskaði vinur tikið tann beslutning, at eg skal vera her í summar. Eg havi sendt “ ansøgning” in um at koma til háskúlalærar kursusid her á Askov, hvat heldur tú? Og so atli at senda ein ansøgning til Føroyar ttil Amti um at fá undirstøttisli, men eg havi vánaligt mót um at tað hjalpir mær naka. Eg gleði meg til at blive her í summar, her ímillum teir sum skula uddannast til háskúlalærarir, nógvir sum koma her, hava verið lærarir fyrr. Mí elskaða Sanna! tá ið so heystið kemur aft, so komi eg til Føroyar aftur um Gud vil. Tú spyr, høvr tað er sum hevði skriva eitt stykki í “Føringatíðindi”, eg havi ikki skriva tað, og eg veit heldur ikki, hvat fyri ein Føringur í Danmark tað er. Elskaða tú sigur í brævinum, at tú sendur mær sangin, sum var sungin í gildinum í Føringafelag, og so biður tú meg um at skriva hann av og senda hann til Bettyfastir, eg vildi so gjarna gjørt tað, men eingin sangur lá innan í brævinum, tú hevur rímlig vis gloymt hann, men nu havi eg sa hann í Føringatíðindi, so tú skalt ikki hugsa meiri uppa hattar. – Systi skrivaði í einum brævi til mín – hon hevur nok skriva tær tað, slutt eg mær – at eitt so forfærdeligt lop er komi í bakkanum norður á

Skarði, það er so undarligt fyri mær tá ið eg nú hugsi uppá hvussu það man vera vorið, har sum lopið er komið. Eg fekk bræv frá Petri Dahl – eg hevði skriva til hasar – og hann fortaldi mær eisini ta stóri nýggjheitina, at Mariana er trúlovað við tí unga Suðuroygjaprestinum, eg kann lítið atla, hvussu glað hon man vera, ja, hon ma vera lukkulig, tí það er vist eitt gott pari . Eg havi fleiri ferður yvast í at skriva bræv til hennara, men einki hevur komi á, og það verður ikki matari en sum eg fái það í lag hesu ferð, tí eg havi so stokkuta tíð. Dersum tú skrivar til hennara, so mást tú heilsa henni frá mær, eg ynski henni hjartaliga til lukku. Ella Sunneva og Traber! Eg plagi at fá brøv frá Gullaki, og hann skrivaði til mín um tey. Eg eri so glaður yvir, at Traber tó kundi bliva so lukkuligur, tí hann er vist so lukkuligur, sum menniskir – í það heila- kunna verða her á jørðini. Eg havi stundum hugsa um at skriva bræv til hansara, men það kemur vist ikki uppí lag. Tú kanst heilsa honum frá mær, og so kanst tú siga honum, at jydarnir eru “kernan” av Danskarinum. Áh, hvat eg plagi at ynskja, at eg suldi sa teg, meðan tú situr og seymar. Tað kundi væl ikki falli tær in at stungi meg við nálini? nei það hevði tú ikki gjørt, men um so var, so skuldi tú fingið túsín kyssir aftur fyri.

Tað er naka sum liggur mær uppá hjarta, og sum eg má skriva, ogtað er það, at eg eri so ólukkuligur av tí, sum tú skrivaði, at tú heldur meg tvívla um teg. Eg kann nú minnst, at eg hevði skriva til tín um, ikki at siga það til naka meniska”, men eg hevði ikki nakran tanka um, at það la naka í teimum orðunum – men eg føli nú, at það var ikki rætt sagt av mær -. Og so ein dagin talaði Poul la Cour við eitt stórt fólkamøti her í Askov um “forholdi millim mann og kvinnu, “ bant annað framhevaði hann forskelin ímillm “ at begera eina kvinnu bara fyri at eiga hana sum ein annan genstand og at eiga hennara trúgv, og so forklaraði hann, hvat það vildi siga, “ atg geva sina trúgv til eitt menniska.” Eg var gripin í míni innarsti hjartarót, tí eg kundi ikki lata vera at hugsa um tey orðini, sum tú hevði, tey ljóðaðu fyri oyrunum á mær. “ jeg frygter for at du tvivler om mig.” Nú vil eg bara siga, at eg havi givið mína trúgv til tín, og eg kvørki vil ella kann geva hana til nakran annan, tú hevur mína rúgv og tú skalt hava hana og eingin onnur, og eg havi tína trúgv, eg havi ikki tvívla um það, og eg vil ikki koma til at tvívla um það. Ja, nú minnst eg til það, það var óalmindiliga vakurt at hoyra la Cour tann dagin – það ert það forrestin altíð -. Tá ið eg og Rekdal vóru komnir in aftur á okkara verilsí, sigur Rekdal til mín, “ tann kvinna sum er gift við la Cour, mávera lukkulig”, so vakurt helt hann firidragi hava verið. Elskaða Lily! tú kanst trúgva at eg ofta eri begejstraður fyri at hjálpa Føringum fram í ándligum lívi, at – so at siga – blomstrið av tí Føroyiska undómni er uppfyllt av teimum somun tankunum. Absalon Joensen plagar at skriva til mín, og hann snakkar um, at vit skula upprætta háskúla í Føroyum, men það er nú eingang ikki so lætt. Men ið hvussu er, og hvussu ikki er, so fari eg at royna at uddanna meg til talara, tí eg haldi það vera tann besta mata til til at kunna skapa lív við. Bara nú mótstandarnir ikki kasta seg yvir meg við völdi fyri artikilin, eg havi skriva, Rasmus læs hann, og hann segði at hann var naka kraftigur í útrykinun, men hann helt hann tó vera góðan. Men eg veit at það er ein edil sak vit virka fyri, og so kunna mótstandarnir dansa sum teir vilja. So veri Harrin hjá tær elskaði vinur.

Askov 11-3-97

Mín kæra elskaða Lily!

I kvöld er verðri av tí allar vakrasta, stjørnurnar glógva á himlinum, og mánin fer sína beini kós. Eg kann snakka bæði við mánan og stjørnurnar, og fái svar. Stjørnurnar fortelja mær, at

tær eru so langt burtur, at tað ikki er so gott hjá teimum at síggja alt so væl, men so fortelja tær mær eisini, at tær sóu mánan at kaga inn ígjøgnum vindeyga hjá vini mínum, og at hann (mánin) vil fortelja mær tíðindir, og tað ger hann eisini. Tað fyrsta, ið hann segði mær, var, at hann visti, hvat eg hevði í huganum, og so fortaldi hann mær, at hann hevði kyst vin mín. Eg bleiv harmfullur, men tá ið hann segði, at hann bara hevði sent sóinar strálur til varrnar og kinnarnar á vini mínum, og eg kom til at minnst, at hann var mánin – sum eg haldi so nógv av – so takkaði eg honum fyri tað, og hann lovaði, at hann hvørt kvøld, tá ið tað pá nakran máta kundi bera honum til, skuldi bera ein kyss frá mær til mín elskaða vin. Hann sigur, at hann um kvøldarnar, trá ið gardinan er drigin niður fyri vindeyga, plagar at kaga inn ígjøgnum eitt lítið glopp, og har sar hann m+ín hjartans vin at “stella“ innan fyri. Stundum kemur hann so seint, at vinurin er farin til songar, og tá gongurt hann so spakuliga so spakuliga, tí hann vil ikki gera ánáðir – men tað ger ger hann heldur ikki – hann veit, at Guds einglar vakja hjá vini mínum.

12-3-97 Mín dýrabara Lily!

Eg havi nýliga fingið bræv fra Bettifastir, og hon biður meg heilsa tikkum so hjartaliga, hon væntaði seg ikki at fá leiligheit til at skriva, eisini hevur hon verið sjúklig nú í næpstum. Hon skrivar “... og nu har jeg selv været syg, haft Ørebetændelse og Influensa og været helt daarlig til pas, men jeg har dog ikke ligget, skønt det holdt haardt i nogle Dage med at holde sig oppe, dog til Sengs vil jeg nødig, saa længe jeg kan krybe og kravle. Jeg fik ogsaa mit Arbejde gjort uden nogen nævneværdig Hjælp, men tage fat paa Skrivers eller noget af der Slags, det kunde jeg ikke, naar jeg havde faaet mit Arbejde saa nogenlunde til endebragt, lignede jeg mest en slatten Karklud, endnu ryster Hænderne lidt, men det gaar dog fremad...” Eg hopi, at hon verir rósk, tá ið eg nú hoyri aftur frá henni. Eg havi nú fingið at vita, at eg eri upptikin á háskúalærarkursusið til summars. Rekdal, sum eg búgvi saman við verður eisini. Tú veist, at Absalon Joensen er á Vallekilde, vit plaga at skriva ímillum okkum, og hann hevur stóran lyst til at verða háskúalærari, tað vil siga, heim í Føroyum, og so plaga vit at snakka um at sláa okkum saman um tað. Rasmus úr Vágum er triði maður. Tú kanst ætla, at eg og Rasmus hava komi nógv saman her í Askov, og eg má siga, at hann er ein ógviliga dúligur og í allar mátar fitligur kallur. Hann ætlar, dersum tað pá nakran máta kann bera honum til, at koma aftur til Askov næsta vetur. Eg ivist ikki í, at hann kann koma til at verða ein útmærkaður lærari, hann ætlar fyri alting at koma aftur til Føroyar. Eg hovi hoyrt eitt graml um, at Mourits Winther skal vera trúlovaður, men ikki hvør ið gentan er. Rasmus fortaldi mær tað’ fyri nakrar dagar síðani, hann hevði hoyrt tað frá einum av kallonum her á skúlanun, og hesin sami kallur var á Vallekilde tá ið M.W. var har, og hevði ein av Triers synum skrivað tað til hansara, so tú kanst forstanda, at hesi tíðindini hava haft langan veg, áðren tey komi til mín.

Her er eitt “bibliotek” pá 10000 bind, og eg havi fingið lov til at uppholde meg har upp ímillum, eg royni at samla alt, ið viðvíkir Føroya søgu. A. Evensen skrivar ofta til mín, í hansara seinasta brævið var skrivað, at nú skal “adressan” sendast til Føringafelag í Føroyum, við bøn um at fá Hammershaimbs skrivumáta aftur. Mín ófogleimiliga Lily! Eg leingist altíð til tín, men stundum føli eg meg næstan ólukkuligan yvir, at vera so langt burtur frá tær. Tó er tað tú, sm skapar mína lukku, tað gevur mær dupulta kraft og gleði, at eg eigi teg og havi teg at arbeiða fyri, tú mín hjartans elskaði vinur, sum eg havi lagt inn til mít hjarta. Elskaða, eg veit tú leingist eftir mær. Í háskúlasangbókini er ein svenskur sangur, sum

eg ofta plagi at lesa ígjøgnum, tí eg haldi hann netup úttala tínar tankar. Tað seinasta versi ljhóðar soleiðis. “.. Och sedan så har .., jag också en van så dugtig och rar, .. hans hjarta jag har, .. och jag ar en nordisk flicka. Ja, nar det blir vår, han hamtar sin brud, och bröllopet står med fløjternas ljud, och sjalf vafver jag hans brudgummeskrud, ty jag er en nordisk flicka!” So befalli eg teg í Harrans hánd, mín elskaði vinur, túsín kyssur fra tínum eviga trúfasta festarmanni.

Simon Johannesen Skarð

19-3-97

Óforgleimiliga Elskaða Lily!

Eg sendi tær nú nakrar reglur, men eg frygti fyri, at tær vera altfor seinar til Keypmannahavn. Eg sa í bløðunum i dag, at eitt skip skal fara frá Keypmannahavn í morgin, og hetta sama skipið skal “ anleypa “ Føroyhar. Í dag hava vit eitt stórt fólkomøti her í Askov. Lærarirnir hava bjóða teimum, suim vóru elevar her frá 1865-71, til Askov, og tú kanst ætla, at tað er vakurt at síggja teri gomlu gráhárutu mennirnar og kvinnurnar at ganga her og uppfrýska gomul minnir. Teir gomlu elevarnir komu her til í gjár og teir skulu verða til í annað kvøld. Um 10 minuttir skullu vit yvir at hoyra firidrag, so eg fai ikki tíð at skriva. Tað var keduligt at eg ikki skuldi vita av fartinum fyrr. Í morgun helt Appel eitt fyridrag fyri okkum (bæði okkum ungum og teim gomlum), og hann fortaldi frá hvussu tað var, tá ið skúlin begynti hr. Alt var óalmindiliga fatakt í fyrstani, men ein ærligur vilji og eitt gott hjartalag vóru til stiðar, og tí hevur arbeiði borið fruktir. Mín elskaði vinur! Heilsa mammi tínari og papa tínum frá mær. Elskaða, nú hevur ringt til fyridrag, og eg má hartil.

Harrin fylgi tær á øllum tínum vegun tín eviga trúfasti Símun.

Túsín kyssur sendi eg tær dýrabar inur mín.

(í skundi)

Askov 28-3-97

Mín kæra elskaða Lily!

Hvat mánst tú fera í kvøld? Í tánkunum síggi eg teg altíð gera okkurt. Og stundum letur tú tínar tankar sveima, sveima langt burtur yvirf ta salta og djúpa havi, sum er ímillum teg og festarmann tín. Men meðan tín hugur sveimar uttan lands, er hann (tín festarmaður) hjá tær, altíð, og eg eri so glaður og lukkuligur til hvørja ferð, eg læti tankan dvølja við tað tíðina, tá ið vit við Guds hjálp fáeitt heim. Hvussu deiligt tað pladdi at vera hjá okkum, tá ið vit komu saman til at leggja framtíðsplánir, tað rennur mær nú ofta í huga. Ja, minnirni eru dýrabar. Stundum plagi eg at verða melankolskur av longslí, men her tí betri so nógv gott og uppmuntrandi at hoyri í skúlanum, at melankoli ikki far røtur undir seg, men longsilin til mína elskaði Lily kann eingin forða – og skal eingin forða – Rasmus Rasmussen er ein sera fitligur drongur. Um alt gongur væl, so atlar hann at koma aftur til Askov komandi vetur, hann er “begeystraður” fyri at fá háskúla í Føroyum, ja, tað vildi verið óalmindiliga gott, um tað kundi lukkast, men tað eru so máng ting, ið stilla seg í vegin. Í hvussu er, so er ikki vert at missa móti, tí naka kann gerast. Eg kenni tað betri nú enn fyrr, at tað eer mangt, mangt, sum stendur altfor aftalag í Føroyum, men eg eri eisini vissur í, at dersum vit verða “fordanskaðir”, so er okkara lívsmegi brotin. Tá er tað ikki at undra seg yvir, at fólk í Føroyum hava veri mótleys í hesu seinasti tíðini, tí tað hevur veri so lítið, sum hevur koma

fram á okkara egna máli. Tá ið eg nú siti olg hugsji uppá Føroyar í gomlum døgum, tá ið Føringar ðá Ólasøku-tingi samlaðust á Tinganesi – tá er tað ofta fyri mær, sum um tað varð sagt til mín. “Arbeið duliga, og tú skalt nok síggja fruktur av tínum arbeiði.” Ikki er tað mín ætla, at vit skulla vraka alt nýtt, nei, tí mangt nýtt er gott – og eisini mangt ringt – men tað er eisini mangt gamalt, sum er so gott, at einki dugur at seta í staðin fyri tað. Men nú er tað so, at tað geldur, at onkur skal taka fat uppá at arbeiða, tó at tað kann sýnsat vágaverk, men – sum eitt gamalt orðtak sigur – “Hann sum einki vagar, hann einki vinnur”, soleiðis er tað nú við at arbeiða í Føroyum. Men elskaða! tað kann væl vera, at tú ikki interesserar teg so nógv fyri hesum spurgsmalinum, og tí skal eg ikki skriva meir um tað í kvøld. Elskaða! skriva eina ferð eitt sindur til mín uppá Føroyist, eg veri glaður, um tað kann vera meiri enn eitt sindur. Men dersum tað fellur tær nógv lættari at skriva Danskt, so blív við, tí fyri mær er tað kært í hvussu tað er.

Tú heilsast frá tínum eviga trúfasta festarmanni, Simon.

Askov 2-4-97

Mín dýrabara festarmoy!

Túsin takk fyri brævið, eg fekk tað í dag. Tú kanst trúgva at eg eri glaður og lukkuligur, nú eg havi hoyrt, at tú hevur tað gott. Men tú hevur tað tí verri ikki so gott, sum tú kundi haft tað, um tú hevði verið undir øðrum betri forholdum. Gud veit, at tað ger mær ilt, at mamma tín skal vera soleiðis. Tað kann væl vera, at hon ikki hevur nakra ringa meinung við at vera so gnavin, men tað er tó forkert, tí hennara sinnalag kemur til at smitta upp á húsfolkini. Men elskaða, eg skal ongantíð vera gnavin ímóti tær, eg skal í alt fall royna, hvat ið eg kann, at kova tað illa, sum býr í mær og at fá ta góða fram. Eg vildi fegin, at vit nú skuldi kunna flyt saman fyri aldur og alla ævi. Men elskaði mín, tak útyvir, at eg kanska havi gingi eitt sindur fra tí, sum eg snakkaði so nógv um, eg havi ofta angra tað, at eg skuldi snakka so nógv um at handla, ta ið mín hugur tó var eina aðra staðni. Men eitt veit eg vist, at hvar ið mín hugur rennir, so er og verður hann altíð hjá tær. Mín besti hugur hevur altíð verið og er at føra Føringar fram, tá ið eg hugsji uppá tað arbeiði sum f.eks. Nólsoyar Poul, Svabo og fleiri hava gjørt fyri sínar landsmenn, so føli eg - tó at teirra arbeið ikki bar frukt í teirra tíð – at vit hava so nógv minni megi enn teir. Her skal eg bara minna á, at Nólsoyar Poul bigdi sær sjálvum skip í Førum – og tað pá eina tíð, tá ið alt var niðursokkið í neyð og armóð – sigldi uttanlands í krigstíðini fyri at føra varur heim til sínar landsmenn, var skald (digtari) og – hataður av øvrigheitini. Eg kann gløða av begehstringi fyri honum, og eg føli tað sum eina plikt at frama ta verk, sum hann arbeiðdi fyri. Tá ið eg nú hugsji meiri um ta máli, sum vit nú hava sett okkum, so verði eg sum oftast glaður í mínum hjarta, tí tað besta (kærnan) av tí Føroyska ungdómuni, hevur fingið eygini upp fyri, at tað er ein “ edil” sanheits sak, sum vit arbeiða fyri. Men nú kanska at eg breiði meg alt for nógv útyvir naka, sum tú kanska ikki hevur so stóra interessi fyri, tó, eg veit, at tú interesserar teg fyri øllum, sum er ein hjarta sak fyri mær. Í morgin – hopi eg – skal eg skriva eina nýggjheit til tín. Nú er klokkan nógv yvir tólv, og eg eri móður og troyttur, so at seingin er ógviliga lokkandi. Nú blívir tað dag eftir dag róligari her í Askov, tí elevarnir eru begintir at reisa burtur. Elskaði vinur! Jess veri hjá tær og góða nót. Túsin kyssir sendi eg tær, mín kæra Lily, tín Símun

Akov 3-4-97

Mín elskaða Lily!

Tó at tað er seint, so má eg skriva tær nøkur orð. Í morgin skal eg reisa til Keypmannahavn og eg veri har nok einar 14 dagar. Tú kanst trúgva, at eg gleði meg til hesa ferð, tí nú kann eg fá at síggja allar tær vakru samlingarnar inni í Keypmannahavn. Í kvøld var eg eini ørindir hjá lærar Appel – tað er umtrent so langt sum frá tikkum á hospitalið – og har kom eg í eit fint selskab, sum eg mátti drekka “cokolata” saman við Har var ein prestur frá Lollandi, og hann foraldi mær, at hann kendi væl C.L.Johannesen. Hann segði, at hann(C.L.) var ógviliga góðir lærari, og at han hevði hugsa um at søkt embætið í Tórshavn (við realskúlan men slægtningar konu hansara vildu ikki hoyra tað, so hann væntaði, at tað bleiv til einkis. Tá ið eg kom aftur fortaldi Rekdal mær, at nakrir av mínum vinum høddu bjóða mær til sín, tí teir vildu siga mær farvæl aðrenn eg roysti; og nú havi eg siti og snakka við teir (Rasmus eisini), so at eg ikki havi ansa eftir, at klokkan er vorðin yvir eitt. Elskaða, tá ið eg nú komi til Keypmannahavn so skal eg skriva tær tíðindir harfrá, dersum eg fá naka at skriva um - og tað man eg væl sagtens fá -. Kæra Lily! nú orki eg ikki at skriva meiri í kvøld. Harrin veri hjá tær. Tín trúfasti Símun.

ⁱ Bergljót av Skarði. 1949. ”Hondarbeið o.a.” *Føroya Fólkaháskúli 1899-1949. Minningarrit*. Føroya Fólkaháskúlafelag: 43-45.

ⁱⁱ Sanna av Skarði. 1949. “Ein heilsan”. *Føroya Fólkaháskúli 1899-1949. Minningarrit*. Føroya Fólkaháskúlafelag: 36-37.